

ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้
ด้านสุขภาพในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ 5

โครงการพัฒนาแนวทางโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนในเขตสุขภาพที่ 5 เป็นโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

2. เพื่อพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน

โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

3. เสริมสร้างศักยภาพนักเรียนให้มีพฤติกรรมสุขภาพ

ที่พึงประสงค์ และมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ

งบประมาณ 523,350 บาท

(Health Literate School : HLS)

วิธีการดำเนินงาน

1. คัดเลือกโรงเรียน
ร่วมกับสพป. และสสจ.
โดยคัดเลือกโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพระดับ
ทองขึ้นไป

- 2. คัดเลือกโรงเรียน ตชด.
ร่วมกับ กองกำกับ 13 และ
14

จำนวนดังนี้

- โรงเรียนสังกัดสพป. (17 เขต) จำนวน 36 โรงเรียน
- โรงเรียนสังกัดอปท. จำนวน 1 โรงเรียน
- โรงเรียนตชด. จำนวน 4 โรงเรียน

3. ชี้แจงแนวทางการ
ดำเนินงาน / เตรียม
ความพร้อมสู่โรงเรียน
รอบรู้ด้านสุขภาพ

รายชื่อโรงเรียนสังกัดสพฐ.

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด	ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
1	โรงเรียนวัดน้ำพุ	สพป.ราชบุรี เขต 1	10	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพป.กาญจนบุรี เขต 1
2	โรงเรียนวัดพเนินพลู	สพป.ราชบุรี เขต 1	11	โรงเรียนบ้านห้วยตลุง	สพป.กาญจนบุรี เขต 1
3	โรงเรียนวัดหนองกลางดง	สพป.ราชบุรี เขต 2	12	โรงเรียนบ้านอ่างหิน	สพป.กาญจนบุรี เขต 2
4	โรงเรียนวัดดอนกระเบื้อง	สพป.ราชบุรี เขต 2	13	โรงเรียนวัดใหม่เจริญผล	สพป.กาญจนบุรี เขต 2
5	โรงเรียนวัดสระสี่มุม	สพป.นครปฐม เขต 1	14	โรงเรียนสมาคมไทย-ออสเตรเลีย	สพป.กาญจนบุรี เขต 3
6	โรงเรียนวัดลำเหย	สพป.นครปฐม เขต 1	15	โรงเรียนวัดใหม่ดงสัก	สพป.กาญจนบุรี เขต 3
7	โรงเรียนวัดใหม่สุคนธาราม	สพป.นครปฐม เขต 2	16	โรงเรียนบ้านวังดั่ง	สพป.กาญจนบุรี เขต 4
8	โรงเรียนวัดโคกเขมา	สพป.นครปฐม เขต 2	17	โรงเรียนบ้านหลังเขา	สพป.กาญจนบุรี เขต 4
9	โรงเรียนบ้านดงเกตุ	สพป.นครปฐม เขต 2			

รายชื่อโรงเรียนสังกัดสพฐ.

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด	ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
18	โรงเรียนวัดสำนักตะข่า	สพป.สุพรรณบุรี เขต 1	27	โรงเรียนบ้านช้างเผือก	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
19	โรงเรียนวัดทุ่งคอก	สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	28	โรงเรียนบ้านทุ่งตาแก้ว	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
20	โรงเรียนวัดใหม่ปทุมสูตร	สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	29	โรงเรียนวัดนาห้วย	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
21	โรงเรียนบ้านหนองตาแก้ว	สพป.สุพรรณบุรี เขต 3	30	โรงเรียนบ้านตำหรุ	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
22	โรงเรียนอนุบาลด่านช้าง	สพป.สุพรรณบุรี เขต 3	31	โรงเรียนบ้านดอนกลาง	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
23	โรงเรียนวัดห้วยโรง	สพป.เพชรบุรี เขต 1	32	โรงเรียนวัดดาวโต่ง	สพป.สมุทรสงคราม
24	โรงเรียนมิตรภาพที่ 34	สพป.เพชรบุรี เขต 1	33	โรงเรียนวัดปราโมทย์	สพป.สมุทรสงคราม
25	โรงเรียนบ้านในดง	สพป.เพชรบุรี เขต 2	34	โรงเรียนวัดเขายี่สาร	สพป.สมุทรสงคราม
26	โรงเรียนบ้านร่องระกำ	สพป.เพชรบุรี เขต 2	35	โรงเรียนวัดโพธิ์แจ้	สพป.สมุทรสาคร
			36	โรงเรียนบ้านวังจรเข้	สพป.สมุทรสาคร

รายชื่อโรงเรียนสังกัดอปท. และ ตชด.

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
1	โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
2	โรงเรียน ตชด.บ้านต้นมะม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	กก.ตชด.13
3	โรงเรียน ตชด.บ้านถ้ำหิน จังหวัดราชบุรี	กก.ตชด.13
4	โรงเรียน ตชด.บ้านท่าวังหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กก.ตชด.14
5	โรงเรียน ตชด.นเรศวรบ้านห้วยโสก จังหวัดเพชรบุรี	กก.ตชด.14

กิจกรรมดำเนินงาน

1

ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาความรอบรู้ด้าน
สุขภาพเด็กวัยเรียนและแนวทางสู่การเป็น
โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

- ผอ.และครูอนามัยโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก
- ผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจาก สพป. เขต
- ผู้รับผิดชอบงานเด็กวัยเรียน จาก สสจ.
- ผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน จากกองกำกับ 13 และ 14

วิทยากร

คุณสายชล คล้อยเอี่ยม
และคณะ กรมอนามัย

การเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการทบทวนสถานการณ์ความรู้ด้านสุขภาพของ โรงเรียนมุ่งสู่โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

Health Literacy Review Training For Health Literate Schools

กรอบเนื้อหา

รูปแบบกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์จำลอง

01

สถานการณ์
จำลอง 8 สถาน

02

ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่ม
เป็นกลุ่มย่อย กลุ่ม
ละ 10 – 15 คน

03

เวียนปฏิบัติ
กิจกรรมจนครบ
8 สถาน

04

กำหนดเวลาฐาน
ละ 20 นาที

สถานการณ์จำลอง 8 ฐาน

01

ฐาน

กิจกรรมสร้างความรู้และความตระหนักถึงความรอบรู้ด้านสุขภาพกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน

03

ฐาน

เครื่องมือประเมินเอกสารและสื่อการเรียนการสอน

05

ฐาน

แนวคำถามสำหรับการชวนคุย ขอรับความคิดเห็น และสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครอง หรือพ่อแม่

07

ฐาน

กิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ

02

ฐาน

เครื่องมือประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของบุคคล (สำหรับนักเรียนและครูผู้สอน)

04

ฐาน

เครื่องมือประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

06

ฐาน

แนวคำถามสำหรับการชวนคุย ขอรับความเห็น และสัมภาษณ์ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน หรือครูผู้สอน

08

ฐาน

กิจกรรมวิเคราะห์และรายงานผลการประเมินสถานการณ์ โดยการนำข้อมูลที่ได้รับจากแต่ละฐานมาวิเคราะห์ รวบรวมและนำเสนอ พร้อมทั้งจัดทำแผนการดำเนินงาน

ผลการสำรวจความเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

ผลการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาและสาธารณสุข เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี 27 – 28 มีนาคม 2562 ณ โรงแรมซูซันบุรี ศรีอัมพวา

10 เมษายน 2562

หลักการและเหตุผล

การขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นการต่อยอดจากโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ บุคลากรจำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดและมีทักษะพื้นฐานสำหรับการค้นหาต้นทุนเดิมและต่อยอดสู่โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาและสาธารณสุขในการขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 120 คน (ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี)

รูปแบบกิจกรรม

กิจกรรมแบ่งออกเป็นฐานกิจกรรมจำนวน 9 ฐาน ซึ่งในแต่ละฐาน ผู้เข้าร่วมจะปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนด และมีเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมฐานละ 20 นาที ก่อนเวียนไปฐานต่อไป โดยมีเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพและการประเมินต้นทุนเดิมของโรงเรียน

การเก็บข้อมูล เครื่องมือ และการวิเคราะห์

- ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้าร่วมตอบแบบสำรวจความคิดเห็นต่อการดำเนินการทบทวนสถานการณ์โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 8 คำถาม โดยเนื้อหาอ้างอิงจากการดำเนินการ Health Literacy review ของรัฐบาลนิวซีแลนด์¹
- คำตอบแบ่งเป็น 1 = ไม่มั่นใจ 2 = ปานกลาง 3 = มั่นใจ 4 = มั่นใจมาก

ผลการดำเนินการ

สัดส่วนของผู้เข้าร่วมที่มีความมั่นใจว่าตนเองสามารถขับเคลื่อนงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ ก่อน – หลัง เข้าร่วมกิจกรรม

	ก่อน (N = 104)		หลัง (N=81)		ความต่าง
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	
1. ใช้เครื่องมือประเมินความรู้ด้านสุขภาพได้อย่างถูกต้อง	20	19.2	68	84.0%	64.7
2. ชี้แจงและอธิบายความสำคัญของความรู้ด้านสุขภาพและโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพแก่เพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร	30	28.8	69	85.2%	56.3
3. สัมภาษณ์และขอรับความเห็นจากผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนสำหรับดำเนินการโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ	28	26.9	66	81.5%	54.6
4. ประเมินความเหมาะสมของเอกสาร สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียน	27	26.0	71	87.7%	61.7
5. สังเกตกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการพัฒนาสื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดูว่ากระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้ด้านสุขภาพเพียงใด	20	19.2	69	85.2%	66.0
6. จัดทำรายงานสถานการณ์จุดแข็งและจุดอ่อนต่อการเป็นโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง	15	14.4	61	75.3%	60.9
7. จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้เป็นโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	17	16.3	64	79.0%	62.7
8. ดำเนินการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพและกำกับติดตาม การดำเนินงาน ตามแผนที่วางไว้	24	23.1	64	79.0%	55.9

สรุปผลการดำเนินงาน

การจัดประชุมฯ ช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถขับเคลื่อนงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพได้ โดยสัดส่วนผู้เข้าร่วมที่มีความมั่นใจต่อการดำเนินการฯ เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 54.6 – 66.0 ทั้งนี้ ศูนย์อนามัยที่ 5 ควรช่วยโค้ชการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนและจัดทำรายงานให้กับภาคีเครือข่ายก่อนจัดทำแผนฯ

อ้างอิง

1.Ministry of Health. Health Literacy Review: A guide. Wellington: Ministry of Health; 2015

กลุ่มวิชาการ สำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0 เพื่อความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน 02 590 4705 hldoh2560@gmail.com

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นเรื่องใหม่
สำหรับครู นักเรียน และบุคลากร
สาธารณสุข

1

ความแตกต่างในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริม
สุขภาพระดับเพชร และ โรงเรียนรอบรู้ด้าน
สุขภาพ

2

ความซ้ำซ้อนของโครงการภายในโรงเรียน
และการทำเอกสารประกอบโครงการ

3

4

การดำเนินงานตามปีงบประมาณ ไม่
สอดคล้องกับปีการศึกษาของโรงเรียน

5

จัด Workshop ในโรงเรียน/หรือเข้าค่าย
เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับ
นักเรียนแกนนำ

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียนต้องการให้หน่วยงานสาธารณสุข สนับสนุนองค์ความรู้ต่าง ๆ ในภาคเรียนที่ 1

1

โรงเรียนต้องการให้ศูนย์อนามัยชี้แจง/ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ของโรงเรียนรอบรู้ด้าน สุขภาพ

2

มีเกณฑ์การประเมิน/คู่มือการ ดำเนินงานโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

3

มีเครื่องมือการวัดความรู้ด้าน สุขภาพของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ

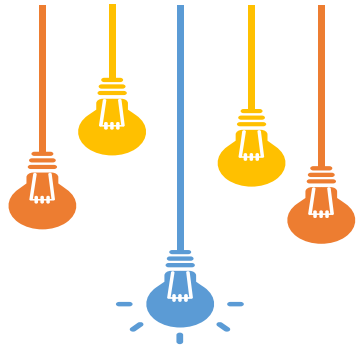
4

ครูต้องการพัฒนาทักษะ ความรู้ ด้าน ความรอบรู้ด้านสุขภาพ

5

จัด Workshop ในโรงเรียน/หรือเข้า ค่าย เพื่อสร้างความรู้ด้านสุขภาพ ให้กับนักเรียนแกนนำ

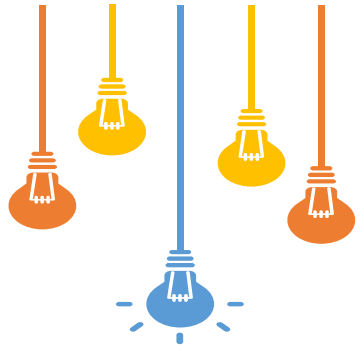
6

ฐานที่ 1 สร้างความรอบรู้และตระหนักถึงความรอบรู้ด้านสุขภาพกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน
ประกอบด้วย 1. การสำรวจความรู้และความเข้าใจ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
2. อะไรคือ ความรอบรู้สุขภาพ

ฐานที่ 2 การประเมินความรอบรู้สุขภาพของบุคคล (สำหรับนักเรียนและครูผู้สอน)

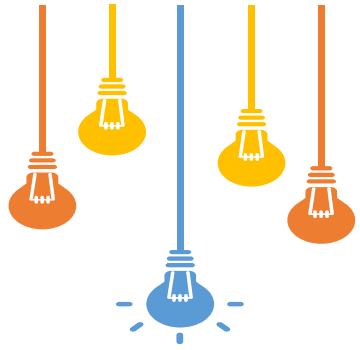

ฐานที่ 3 เครื่องมือประเมินเอกสารและสื่อการเรียนการสอน

ฐานที่ 4 เครื่องมือประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (การประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพ)

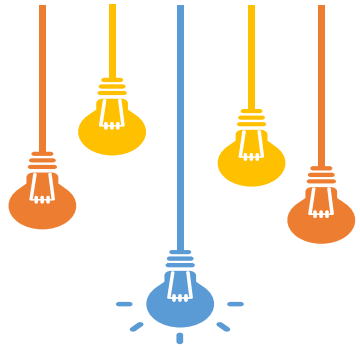

ฐานที่ 5 การชวนคุย ขอรับความเห็น และสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครอง

ฐานที่ 6 การชวนคุย ขอรับความเห็น และสัมภาษณ์ผู้บริหารและเพื่อน

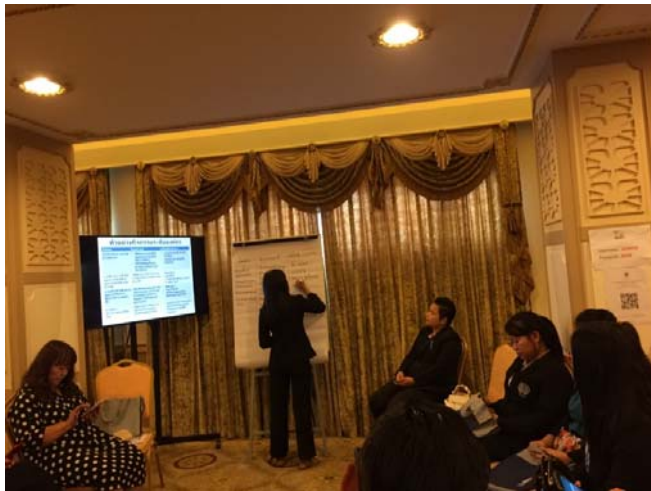

ฐานที่ 7 กิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ

ฐานที่ 8 การวิเคราะห์และรายงานผลการประเมินสถานการณ์ พร้อมจัดทำแผนการดำเนินงาน

ภาพกิจกรรม

Thank you

